

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:

Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei

Hirdetések milliméter díjszabás szerint.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Felölősszerkesztő:

Dr. SÁNDORY MIHÁLY

Kiadó laptulajdonos:

PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)

Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.

Telefon: 14.

Görög Joachim sirjánál.

— Dr. Willer József búcsúztatója. —

Istent félő, embertől sohase tartó igaz magyar ember, hitünknek alázatos szívé papja, szent ügyünk legkeményebb katonáinak lánglelkű tábornoka, Görög Joachim: óh állj meg még egy rövidke percre azon az uton, amely immár elvisz az örökkévalóság honába. Állj meg egy percre, hogy utolsó Istenhozzádót mondjak Neked az Országos Magyar Párt vezetősége és minden közkatonája, de legislegfőképpen a bukaresti parlamentbe küldött megbízottai nevében. Közel kétfélmillió ember fájalmát, megdöbbenését kellene illő szavakba foglalnom, amikor a magam rettenetes érzésén eladós alig vagyok képes erőt venni.

Óh mért nem kölesönözheted nekem csak egy morzsáját a Te csodásan kedves, színes beszélő tehetségednek, hogy méltóképpen megköszönhetném édes mindannyiunk nevében mindazt, amit magyarságunkért tettél. Azt néha tiszteletreméltó ragaszkodást, amely legelylel forrón szeretett testvéreidet kitarásra buzdítottad, lelkükre kötve, hogy a századok hagyományainak és az anyanyelvnek közösségét tisztelve, megosszák ennek a mi szerencsétlen nemzetünknek szomorú, de büszke sorsát.

Mért hogy nem nyujthatod felénk atörök optimizmusodnak ha csak egy szikráját is, hogy elvedd tőlünk a kétségbeesés gondnak gyötrelmét: ki fogja a Te elköltözésseddel támadt iszonyatos ürt kipótolni...?

Mért is nem lophatod többé soha szíveinkbe a Te cervantesi, könnyező-nosolygó humorodat, hogy keresztényi öreelmességgel meg tudnók bocsátani az utolsó, fájdalmas sebet, amelyet a Te nemes magyar szíveden egy sikertelen dinéma lelkiismeretű törtetőnek az okatlan hatalmi örülettel kötött dicstelen szövetkezése ütött...

Lelkiatyánk és szívbeli kedves barátunknak a templomban elmondott búcsúztatója az emberiség egyik legnagyobb szellemének, nemzetünk büszkeségének, Arany Jánosnak gyönyörű sorait idézte:

„Azt a kis patakot, mely a szívet mossa,
Ha egyszer elapad, ki nem pótolhatja
Oceánja vérnek.”

Való igaz, hiába gyűjtenők egybe tengerét az embervérnek, a Te finom ereidben csörgedező patakocská kiapadát azzal se pótolhatnók. Ámde a nagy magyar költő örökség verse nem zául ilyen sötét, vigasztalan akkorddal. Hiszen Ráchel asszony csecsemőit ha Kautól is érhatték Heródes gyilkos priekjei: az Istenember megmenekült, lvégezte megváltó munkáját és Vele örök életre éledt „az Ige, az Eszme”.

Örökké fog élni a szent Gondolat, amelyért Te egy egész hosszú életen át lelkesedtél és nem fog elhalványulni lelkeinkben az Irántad való hálánk és kegyeletes megemlékezésünk sem. Mert ama nagy Gondolatnak Te valál köztünk egyik legragyogóbb apostola. Az Isten áldjon meg ezért a haló porodban is.

Egekbe szállott tiszta Lélek, ér-

tünk vívott nehéz földi harcokat esréld föl immár az örök fényesség boldogságával és vedd ajkaidra Egi Pátrónánk trónusánál a századok viharainak örökségeként megmaradt énekes könyörgést:

... ne feledkezzél meg rólunk,
szegény magyarokról.

Édes, felejtethetetlen barátunk, Isten veled!

Torna és sport az egészség szolgálatában.

— Befejező közlemény. —

Hogy a torna és sportnyújtotta egészségi előnyökhöz hozzájuthasson a tanuló ifjúság, ahhoz elsősorban jól képzett és tudományos alappal bíró tornatanárookra van szükség. Ilyen tornatanárok kiképzése azonban csak testnevelési főiskolákon történhetik. Azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha ennek a kapesán röviden megemlékezem az 1920-ban alapított német testnevelési főiskoláról, amely a maga nemében ez időszert a világ legmodernebb főiskolája.

A berlini nagy stadionban nyert ideiglenes elhelyezést a főiskola, ahol a testgyakorlás minden ágának minden téren bőszeges terület áll rendelkezésre. Hatalmas tornatermek, kolosszális versenytér, futópálya, kerékpárpálya, uszómence és minden kényelemmel felszerelt modern öltöző helyiségek vannak itt. Minthogy a főiskolának kettős célja van: tornatanárképzés és a sportokra vonatkozó tudományos kutatás, ezért a főiskola a legmodernebbül felszerelt orvosi laboratóriumokkal is rendelkezik. (Antropometriai, Röntgen, phisiologiai és psychotechnikai laboratóriumok.)

A főiskolára való felvétel igen szigorú feltételekhez van kötve: 1. Érettségi bizonyítvány. 2. Sportorvosi vizsgálat. Ez nemcsak a test legalaposabb vizsgálatából áll még Röntgennel is, hanem kiterjed az érzéki képesség, képzet-, érzelem-, akaratvilág és a munkabírás vizsgálatára is. Csak aki ezen két feltételnek megfelel, tehet felvételi vizsgát. Még pedig 100 méteres futás legalább 13'6 mp. alatt. 130 cm. magas ugrás dobogó nélkül. 450 m. távugrás neki-futással. 7¼ kg. os súlydobás legalább 7 m.-re. Fülelabdadobás 45 m.-re. 3000 m. futás 12 perc alatt. 300 m. uszás 10 perc alatt. Fejesugrás, szertorna (nyújtó, bak, ló).

A tanfolyam 6 szemeszterből áll és a legkiválóbb német sportemberek és orvosprofesszorok adnak elő. A II. szemeszter után elővizsgát kell tenni, ami gyakorlati és elméleti: fizika, anatomia. A 6. szemeszter után van a fővizsga, ami szintén gyakorlati és elméleti: Élettan, egészségtan, massage, első segélynyújtás, neveléstan, lélektan, történelem, közigazgatás, pályaépítés. A sikeres vizsgázók tornatanári és sporttrineri oklevelet kapnak.

Ilyen tornatanárok tanítják a német tanulóifjúságot tornászni és ilyen sporttrinernek irányítása mellett sportol 44.000 sportegyesületben több, mint 6 millió német. Látni ennyiből is, hogy micsoda nagyszabású testnevelési munkát fejtenek ki a németek.

Hol állunk mi ettől? Nemesak iskoláinknak, de általában Romániának is a sportja még

nagyon is a gyermekkorát éli. Az amsterdami olimpiász évében vagyunk. Minden számottevő nemzet már évek óta megfeszített munkával készül, hogy a nemzetek küzdelmében méltóképpen megállja helyét. A legtöbb parlament nemzetük teherbíró képességének a legvégső határáig is elment, csak hogy minél több kiváló emberük indulhasson nemzetük színeiben. Nálunk sehol semmi! Még azt sem tudjuk, hogy egyáltalán képviselve leszünk-e a nagy világkonkurrencián!

Ezeket csak annak a bizonyítására említem fel, hogy az állam nálunk milyen mostohán kezeli a torna és sport ügyét. Így hát e téren is az egyénnek és a társadalomnak kell megtenni a magáét. Sajnos, társadalmunk e tekintetben nagyon is szervezetlen. Meglett férfaink nagy része nem sportszellemben nevelkedett, következésképp a sport iránt érzéketlen.

Ezt látjuk itt Gyergyóban is. Bár Gyergyónak több mint 30 éves korcsolyaegylete és elég rendes jégpályája van, alig látunk felnőtteket a jégen. Pedig milyen hasznos volna mindennap legalább egy órát a friss levegőn korcsolyázni. Iparosaink, kereskedőink, intellektueljeink, kiket hivatásuk egész nap a szobához köt, felbecsülhetetlen szolgálatot tennének ezzel egészségüknek.

Asszonyaink, leányaink testgyakorlata is legfőlebb pár perces sétából, kézímunkából, esetleg zongorázásból áll. Ám akinek botfüle van és semmi zenei tehetséggel nem bír, sokkal többet használna szervezetének, no meg környezetének is, ha a zongoragyakorlatok helyett valamilyen testgyakorlatot végezne. Hölgyek részére szobatestgyakorlatra igen alkalmas az u. n. Mensendieck-torna. Ennek lényegét és kiviteli módját gyönyörű szemléltető ábrákkal tárgyalja dr. Bess M. Mensendieck asszony Körperkultur der Frau és Funktionelles Frauenturnen c. műveiben, melyek igen alkalmasok a szobai testgyakorlatok elsajátítására és megkedvelésére.

„A természet minden nőnek bizonyos testi előnyöket adott, melyeket helyes megismerés mellett az ő saját egyéni szépségévé fokozhat. A női testnek ezen szépsége végtelenül fontosabb a divat és kulturától rádobott ruháknál” állapítja meg Stratz haagai professzor. Ne a patikában és drogueriában, sem pedig a divatszalonokban keressék hát hölgyeim a szépség szerekét, mert a női test igazi szépségének fokozása csak a rendszeres és céltudatosan keresztülvitt testgyakorlatok útján lehetséges.

Dr. Csiky János.

A gyergyószentmiklósi Ipartestület közgyűlése.

Városunk ipartestülete f. hó 5-én délután tartotta meg évi rendes közgyűlését saját székháza nagytermében.

A megelőző években, épen úgy, mint többi közöleteinknél is, a kitűzött határnapon a tagok érdeklődésének hiánya folytán, nem lehetett megtartani a szokásos évi közgyűlést, hanem az rendesen a következő határnapra maradt, mikor is a közgyűlés az alapszabály értelmében a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozatképes.

A f. évi közgyűlés iránt azonban szokatlán érdeklődés mutatkozott, mivel az előjelek már bizonyos idegességet mutattak.

Ez az idegesség oka részint és főképen az iparos társadalom jelenlegi nyomasztó gazdasági helyzetében keresendő, részint azonban az elfogulatlan szemléletnek lehetetlen volt meg nem állapítania, hogy az iparos társadalom belső életében is bizonyos surlódási felületek támadtak, melyek az iparos társadalom eddigi példás és irányt mutató egységén rést ütni voltak hivatottak.

A tárgysorozat 1—5. pontját, nevezetesen a múlt közgyűlés jegyzőkönyvének, az ipartestület múlt évi működéséről előterjesztett jelentését, a múlt évi zárszámadást és a számvevők erre vonatkozó jelentését a közgyűlés egyhangulag elfogadta és a szokásos felmentvényt a számadó tisztviselőknél megadta.

A 6-ik pont, vagyis az 1928. évi költségvetés, azonban már nagyobb emóciót váltott ki.

A költségvetés egyes tételeinek bírálatánál több felszólaló bizonyos idegességgel, szinte agresszivitással tette meg a maga észrevételeit, amely körülmény, közügyről lévén szó, mindig az elfogultság színezetét viseli magán.

A jegyzői fizetés megállapítása váltotta ki egy kisebb csoport előretörését, kik a jelenlegi nyomasztó helyzettel indokolva fellépésüket, annak leszállítását kérték.

Elnöklő Gáspár Máté, kit a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel választott meg újra elnökéül, továbbá Csiby János volt elnök, Sándory Mihály és mások felszólalásaikban kénytelenek voltak hivatkozni az ipartestület eddigi példát mutató tekintélyére és egységére, melyet a vehemens felszólalások veszélyeztetnek; hivatkoztak az ipartestület múltjára és annak létrejövételére, melyhez ők, mint idős ipartestületi tagok, egy-egy alapkövetéssel járultak s amelynél fogva ők érzékenyebb szá-lakkal vannak hozzákötve az Ipartestület belső életéhez. Épen azért kérnek minden felszólalót, hogy felszólalásaiban találja meg azt az elfogulatlan hangot, amely az ipartestület tekintélyének és méltóságának megfelel.

Sándory Mihály védelmére kel a jegyzői fizetés változatlanul hagyásának, amelyet megkövetel egyrészt az eddigi jegyző pártatlan ügybuzgalma működése, az ipartestület tekintélyének emelése, továbbá a kultúrosztály, könyvtár, s legutóbb az iparos temetkezési segélyosztály létrehozása, az iparos munkásbiztosítás tekintetében kifejtett rendkívüli tevékenysége, másrészt azon elemi igazság is, hogy a jól végzett, becsületes munka mindenkor meg kell, hogy találja a maga ellenértékét.

Többség ezen felszólalások után 7 szavazat ellenében változatlanul elfogadja az 1928. évi költségvetést.

A tárgysorozat 7—12. pontja szintén a szokásos évi jelentéseket foglalta magában, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

A 13-ik pont Kocsis Gyula előadása és javaslata volt a „helyi iparosság gazdasági helyzetének fellendítéséről”. Az előadás nagyon aktuális érdeklődést felkeltő és megfontolandó volt, valamint a javaslat is, mely helyi ipartermékek kiállítását tartja szükségesnek oly célból, hogy a vásárló közönség akkor, mikor az itteni piacon is megtalálja a maga izlésének és igényének megfelelő ipartermékeket, ne vigye pénzét más piacokra.

A közgyűlés egyhangú elismeréssel tette magáévá előadó javaslatát, majd megválasztotta 1928. évre a választmányt.

A közgyűlést Gáspár Máté elnök köszönő és buzdító szavai után dr. Benke Antal polgármester szavai zárták be, ki megígérte az iparosságnak, hogy mindaddig, míg az iparosság törvényes és igazságos uton halad, a maga részéről biztosítja az iparosságot, hogy a városi tanácsban meleg pártfogóra talál.

A közgyűlés lefolyásához nem mulasztottunk el a magunk részéről egy szerény megjegyzést tenni.

Az egész közgyűlésen észlelhető volt a fiatal generáció előretörése, amely mindig és mindenütt igazságos és jogos is. A hiba azonban akkor és ott kezdődik, mikor a fiatalság a maga féktelen ambíciójában nem ismer el magánál okosabbat s ebben annyira megy, hogy a hangnemet sem találja meg, amellyel az idősebbek és érdemesebbekkel szemben viseltetnie kell.

Az idősebb tagoknak — a jelen esetben is — nemcsak a korukkal járó megfontoltság, tapasztalat és előrelátás folytán kell, hogy járjon részükről az őket jól megillető tisztelet, hanem azért is, mivel ők hívták létre valamikor ezt a testületet, az ők munkásságuknak gyümölcse a szép székház, s joggal elvárhatják, hogy mindenki, aki tetteiket bírálat tárgyává teszi, csak akkor törjön felettük pálcát, hogyha hasonló érdemekre hivatkozhatik.

Dr. Csiby Andor.

Görög Joachim halálára...

Szomoruan, szivettépőn, sirva
Fájdalomtól... zúgnak a harangok...
Kiért — ? Miért? annyi szem kisírva — ?
Miért olyan elhalók a hangok... ?

Tán kihalt a szelid hold világa — ?
Vagy maga a nap esett le, halva — ?
... A magyarok legszebb gyöngyvirága...
Ravatalon, kiterítve, halva... !

Fagyos lett a legnemesebb ajak,
Mely valaha hirdette az ígét...
A krisztusit — a fajszeretetét — !
Harangzúgás viszi gyászos hírt — !

Néma ajkkal, siró fájdalommal —
Csüggedtén állunk koporsódnál...
Mi lesz velünk, árva gyermekiddel... ?
Kiknek sorsuk, sokszor csak egy szón áll !

Leórlódunk, mint a repedt szikla...
Hogy hólu-cuk sodorjon a völgybe...
Ugy érezzük, mintha közelünkben
Villám ütött volna be a tölgybe...

Megrázkodunk, felhőrdül a lelkünk,
Szívverésünk eláll, alig dobban...
Akkor dült ki ritkult sorainkból...
Mikor szükség volna rá legjobbnak !

— Oldott kéve módjára széthullunk... —
... Nem! életed fátylaként világít... !
Gyávaságot nem írunk fel rólunk...
Szittyá népe eszméitől nem tágit... !!!

Hogy nyugalmad áldott s csendes legyen...
Sirhantodon fogadalmat teszünk —
— S elkövetünk mindent, hogy úgy legyen — !
Mint Te voltál... jó magyarok leszünk!!!

Szárhegy.

Angi Balázs.

Gazdasági előadások.

Állattenyésztés köréből.

Január hó 22-én a Gyergyóvidéki Gazdasági Egyesület népies gazdasági előadásán Gyergyószentmiklóson és a hó 5-én Gyergyóalfaluban Fülöp József járási állatorvos tartott előadást a „Pirostarka szarvasmarhatenyésztés Gyergyóban, összehasonlítva a podoliai marhával” cím alatt. Ezen előadás folyamán kifejtette azt, hogy a gazdák az állattenyésztés terén haladjanak a korral, mert ellenkező esetben a pirostarka marha is a sok jó azon tulajdonságát elveszíti, melyért azt a gazdák szívesen és örömmel tenyésztik és tulajdonképpen amely előnyös tulajdonságaiért a régi fehér podoliai marhának tenyésztését felcserelelték.

A pirostarka marha ezen legfőbb tulajdonságai:

a gyors fejlődés,
jó tejelés és
jó hustartás.
Magyarázta az állatorvos ur azt, hogy a

gyors fejlődést a pirostarka marhánál a dus takarmányozás adagolásával mintegy mesterségesen fejlesztették sok évtizeden keresztül, míg elérték azt, hogy egy, sőt 1½ évvel is hamarabb fejlődik ki a pirostarka marha, mint a podoliai. A tenyészetekben mindig kiválasztották a jó és bőséges tápanyagok adagolásának hatására kifejlődött nagyobb testű és gyorsabban fejlődő állatokat, és ezeket belterjes, gazdálkodással tovább tenyésztették mindaddig, míg egy, a fent megjelölt megállapodott tulajdonságokkal bíró elsőrangú fajt nyerték.

A belterjes gazdálkodás alatt értjük a kiadós — a nagy tápértékkel bíró takarmánynak az állatoknak leendő bőséges adagolását az anyában lévő magzatoktól egész a születés utáni teljes kifejlődésig, azaz 3—4 éves koráig. Közben gondoskodni kell kellő istállóztatásról, jártatásról.

A külterjes gazdálkodás ennek az ellenkezője, mely egyszóval megfelel — a székel elnevezésben ismert „rideg” tartásnak, mikor az állatokat baromkertben izéken tartják egész télen át. A belterjes gazdálkodásban az állatok rövid, erős és vastag csontot, szabályos szép zömök testet nyernek; így kellene kizárólag tenyészteni legalább a továbbtenyésztésre szánt anyák és apaállatok, hogy ezek a pirostarka marha eredeti jó tulajdonságait megőrizve, az utódokra át is tudják örökíteni. A külterjes, azaz rideg gazdálkodásban pedig hosszú vékony csontot, hosszú nyulánk testet nyernek a növendékállatok.

Tehát, ha pirostarka marha nem kapja a tenyésztésben meg a belterjes gazdálkodással azon anyagokat, melyekkel a már megszerzett gyors fejlődést és a zömök testalkatot további fejlődésében fentarthassa, hanem a helyett külterjes gazdálkodással rideg, gyenge gondozás és táplálás alá jut, akkor elveszíti lassankint a gyors fejlődést és megmarad a fehér marha lassu fejlődő tulajdonsága.

A mai gyergyói pirostarka marha fejlődésben már vissza kezdett maradni; különösen azon pirostarka marhák, melyek Gyergyóban a külterjes gazdálkodásban nevelt bikák utódai.

Hogy a gyergyói pirostarka marhák a fejlődésben még nem maradtak teljesen vissza, annak az az oka, hogy a községek és közbirtokosságok vezetői, hallgatva vezető szakértőkre, lelkiismeretesen igyekeztek mindig uradalmakban nevelt friss vérű és az eredeti jó tulajdonságokkal bíró oly apaállatokat beszerezni, melyek még a meglévő eredeti jó tulajdonságaikat s így a gyors fejlődést is át tudják örökíteni.

S mi a legfőbb? Sok gyergyói gazda az állattenyésztésnek nem fejlesztője, hanem annak egyenesen gyilkosa. Ezt bizonyítja az állatorvos ur azzal, hogy igen sok gazda a tenyésztésében lévő szép, jó fejlődést mutató pirostarka borjút örömmel eladja a mészárosnak levágásra 3000 lejért, míg a csenevész s a fejlődésben semmi reményt nem nyújtó borjút, melyért a mészáros sem ad 1000—1500 lejnél többet, annyira hitvány, azt megtartja és tovább tenyészt. Az ily gyenge borjuból lett nagy állat sem kell senkinek, mert úgy igára, mint mészárosnak gyenge és az ily gyenge borjuból lett felnőtt állatnak borjuja is gyenge, csenevész és a 4—5 éves kort elért ilyen gyenge állatért is, csak fele, vagy harmada árt ér el a rövidlato gazdája; ezen árat is csak akkor, amikor a gyenge állatját 15—20 vásárra elhajtotta és elvesztett ezzel 15—20 munkanapot azon egy munkanap helyett, melyen az erőteljes borjuból a jól fejlődött szép állatját egy napi vásáron eladhatja.

Mindezen igazságok annyira meggondolandók, hogy ajánlatos, hogy a gazdák a következményeket belátva, idejekorán igyekezzenek a gyenge borjukat mészárosnak eladni, a jó borjút — bármit is ígér a mészáros — felnevelni és azt jó tartással a gyors fejlődésben megtartani.

Kreppapirok

legkülönbözőbb színben kaphatók a

Sándory könyvkereskedésben.

Eszperántó.

A lapunkban közölt felhívás olyan élénk visszhangra talált olvasóink táborában, hogy két eszperántó-kurzus tartása vált szükségessé. Mind az esti nyilvános jellegű tanfolyamot, mind a délutáni kurzust, amelyiken a helyi Mária-kongregáció hölgytagjai vesznek részt, a Szabó György apát-plebános ur által készségesen rendelkezésre bocsátott központi róm. kath. iskolában tartják meg. Ugyanott tartották meg a tanfolyam bevezető konferenciáját, igen nagy számú közönség jelenlétében, midőn Szabó György főesperes ur az eszperántó mozgalom eszmei és vallásértelmezési értékét méltatta, dr. Cămpian ügyvéd ur az eszperántó nyelv praktikus oldalát ismertette a rádió, kereskedelem és turisztika szolgálatában, Márton Áron főtitisztelendő ur pedig logikusan felépített, lendületes beszédében meggyőzően bizonyította be, hogy az óriási szláv és német nyelvterületek közé ékelte magyar és román nemzet számára mily nagy fontossággal bír egy könnyen elsajátítható világnyelv.

A közvetlen, szimpatikus tanítási módszer sokak előtt tette népszerűvé városunkban a nemzetközi segédnyelvet s örömmel értesültünk, hogy a tanfolyam végével Gyergyószentmiklós Eszperántó Klub fog megalakulni, hogy a kurzisták a rövid tanfolyam alatt elsajátított nyelvi ismereteiket kiegészíthessék a klub lapjainak s könyveinek olvasásával, praktikus tárgyalással, továbbá a külföldi klubok tagjaival való levelezés által.

Takarékossági nap.

A kolozsvári gazdasági és hitelszövetkezetek szövetsége körlevélben hívta fel a vidéki hitelszövetkezeteket, hogy az összes nyugati kulturállamok példájára tartsanak minden évben egy úgynevezett takarékosági napot, amely napon az összes és a különböző társadalmi és gazdasági egyesületek, az iskolákban a gyermekeknek, a kaszárnnyakban a katonáknak, a felnőtteknek előadást tartanak a takarékoságról és annak közgazdasági jelentőségéről.

A helyi „Gazdasági és Ipariszövetkezet” igazgatósága és felügyelő bizottsága elhatározta, hogy a felhívásnak szíves készséggel eleget, tesz és febr. hó 26-án megtartja a takarékosági napot. Ezen alkalomra szónokokat kér fel, hogy az olyannyira szükséges takarékoságról előadásokat tartsanak, javaslatokat tegyenek. — Itt a 12. óra arra nézve, hogy minden eszközt igénybe vegyünk a takarékosági eszme elfogadására, hogy mindenféle lukszust kerüljünk, egyszerű táplálkozással, ruházattal elégedjünk meg, minden szükségtelen kiadást szüntessünk be, hogy adósságainkat törleszhessük, új kölcsönre ne szoruljunk és ha mégis új kölcsönt veszünk fel, azt csak azért tegyük, hogy a nagy kamatu kölcsöneinket kifizessük. — Takarékoskodjunk azért is, hogy betegség vagy más csapás bekövetkezése esetében legyen mihez nyuljunk.

Felkérjük a városi tanácsot, az egyházközségeket, az összes iskolákat, egyesületeket és a városnak minden egyes polgárát, hogy határozottan támogassanak a takarékosági nap rendezésében, hogy az messzekihatóan eredményes legyen.

A „Gazdasági és Ipari hitelszövetkezet” igazgatósága.

HIREK.

200 lej, amelynek története van.

Nagy István államvasúti pályabíróról van szó, aki február hó 10-én a következő szavakkal fizetett elő a Gyergyói Ujságra:

— Felsőbb rendelettel át lettem helyezve Szászszentgyörgyre (Beszterce m.). Itt kell hagynom ezt a gyönyörű gyergyói völgyet égbenyúlóan övező fenyves bérceksorzuival; egy évtizedet töltöttem el itt csupán, de ez idő elég volt hozzá, hogy a szívem, a lelkem mély gyökereket eresszen Szárhegy derék lakóin át az egész gyergyói Székelység nemes lelkébe és az őt környező főséges szép természeti panorámába...

Midőn ismerőseimtől ez uton elköszönök, hogy ismerőseim és a főséges táj iránt érzett szeretetemenek, nagyrabecsülésemnek kifejezést adjak, megrendelem a „Gyergyói Ujság”-ot, hogy a kimélyült szent kapcsolat meg ne szakadjon... hogy ennek a kedves Gyergyónak nemes vére lüktetéséről pontosan értesülve legyek.

Kedves lesz a pillanat, melyben messze innen... a Gyergyói Ujságot olvashatom.

Isten veled szülőimné fogadott Gyergyó.

— **Requiem Görög Joachimért.** Az örmény Oltáregylet folyó hó 17-én délelőtt 9 órakor tartotta requiemét a helybeli örmény templomban, amelyet zsufolásig megtöltött a nagyszámú hölgyközönség. Az istenitisztetlet Kassai Lajos kanonok, ny. főgimn. igazgató végezte.

— **Az Ipartestület kegyelete.** A gyergyószentmiklósi Ipartestület választmánya f. hó 16-án tartott ülésén elhatározta, hogy az iparos társadalommal szemben mindig szeretettel és jóindulattal viseltetett, váratlanul elhunyt Görög Joachim kanonok emlékét jegyzőkönyvében megörökíti, elhunytá fölött egy a gyászoló családnak, mint az örmény egyháztanácsnak részvétét fejezi ki. Egyben a nagy halott síremlékére egyelőre 1000 lejt szavazott meg.

— **Házasság.** Csiby János volt ipartestületi elnök fia József folyó hó 14-én vezette oltárhoz Szász Mariskát. Gratulálunk!

— **Gazdasági előadások Alfaluban.** A Gyergyóalfalvi Gazdakör, a Gyergyóvidéki Gazdasági Egyesület mintájára, vasárnap délutáni gazdasági szakelőadások tartását kezdte meg. Az első ilyen előadást 5-én Fülöp József állatorvos tartotta, a gazdák rendkívüli érdeklődése mellett. A figyelemreméltó előadást más helyen kivonatossan közöljük. A következő vasárnap, 12-én Agoston Ágoston birtokos, az ismert kiváló gazda és állattenyésztő értekezett, ugyancsak nagy figyelem közepette. Az igen hasznos előadások gondolata, amelyért minden dicséretet megérdemel, ugyancsak Ágoston Ágostontól származik.

— **Fülöp Jolán énekművésznőről** kolozsvári szereplése alkalmából az Ellenzék e hó 15-iki számában a következőket írja: „Fülöp Jolán a Pillangókisasszony áriájával és egy magyar ábránddal adta tanubizonyosságát annak, hogy kitűnő hanganyaggal rendelkezik és szakszerű tanítás mellett rövidesen az énekes csillogok közé küzdheti fel magát.”

Szívesen vesszük át és közöljük le idézett lap kritikáját annál is inkább, miután a művésznő tőlünk származott el, másrészt pedig jóleső elégtétel részünkre, hogy az itteni fellépésekor közölt véleményünk megegyezik a nagyvárosi lapok kritikájával. Ugyancsak megemlítjük, hogy szatmári és nagybányai vendégszereléséről is a hangadó ujságok a legnagyobb elismerés hangján emlékeznek meg.

— **Halálozás.** F. hó 13-án hosszas betegség után meghalt Ditróban Edvi Illés Kálmán műépítész. Néhai tipikus alakja volt a régi magyar gentry fajtának. Nagybátyja volt a híres magyar büntetőjogász, Edvi Illés Károly volt budapesti ügyvéd, bátyja volt a tavaly Budapesten elhunyt Edvi Illés Aladár egyetemi tanár, kir. tanácsos.

Az elhunyt a magyar kormány megbízásából 1916. évben jött Tölgyesre, mint a tölgyesi járás rekonstrukciójával megbízott építész. Az imperium átvételével és a borszéki közbirtokossággal történt egyezség megkötése után a borszéki fűrdőállalatnak lett a rekonstrukciónál építészeti szakértője és ellenőrző munkavezetője. Borszákon ezenkívül több szép és modern magánvilla és épület bizonyítja nem közönséges építészeti tehetségét. Ő építette városunkban a gör. kath. templom tornyát, ő tervezte és építette a hollói gör. keleti templomot és tavaszra is több középület és templom építésére volt felhívva, mely szép terveket azonban mind megsemmisített korán bekövetkezett halála.

Majdnem az egész Csikvármegye és Marostorda ismerte tipikus alakját. Sokan nevéért és sokan meggyásolták a mindig vigkedélyű és mindig jó barát „Kálmán bácsit.” Vele kihalt az Edvi Illés Károly és Aladár család egyenes férfiága.

Dr. Zakariás Istvánné sz. Rauchbauer Eugenia f. hó 10-én este fél 11 órakor hosszas betegeskedés után meghalt. Temetése folyó hó 12-én volt Ujfaluban. Jelen volt a végtisztességen nemcsak Ujfalú egész lakossága, hanem az összes környéki falvak intelligenciája s igen sokan inpen a városból is. Gáspár János ujfalvi esperes-plebános mondott könnyekig megható gyászbeszédet az élete virágában: alig 26 éves korában elhunyt felett.

— **Községiülés:** A helybeli Ipartestület Dalköre f. hó 26-án d. u. 4 órakor tartja meg szokásos évi közgyűlését, melyre a Dalkör alapító, pártoló és működő tagjait ez uton is tisztelettel meghívja a vezetőség.

— **Felhívás a temetkezési segélyosztály tagjaihoz.** Egy tag elhalálozása alkalmából esedékesse vált a második halálozási járuléknak, 15 lejnek befizetése. A segélyosztály vezetősége felhívja tagjait, hogy a járulékot Gyergyószentmiklóson Berkovits Lázár pénztárosnál, vidéken az ottani bizalmiférfinál fizessék be. A vezetőség a tagok kényelmére befizetési jegyeket vezetett be, melyek ugyancsak a pénztárosnál és bizalmi férfinál kaphatók. Ezeknek a jegyeknek a tagkönyvecskébe való ragasztása igazolja a befizetést.

— **Farsangi bálók.**

Gyergyószentmiklós. F. hó 18-án 9 órai kezdettel a vasutasok a Szilágyi-szálló összes termeiben tánemulatságot rendeznek. Az estély igen sikerültnek ígérkezik.

Alfalú. Az alfalvi róm. kath. Népszövetség ifjusági szakosztálya f. hó 18-án színelőadással egybekötött bált rendez. Színre kerül Guthi-Rákossinák A sarok című 3 felvonásos vígjátéka.

Nős emberek bálja Alfaluban hushagyó hétfőn lesz. A sikert előre garantálja Kozák Pista zenekarának szerepeltetése.

Szárhegy. A szárhegyi „Közművelődési Kör” folyó hó 19-én este 8 órakor kosaras táncestélyt rendez.

Tekerőpatak. A tekerőpataki iparosok folyó hó 18-án este a háboruban elesett hősök emléktáblájának megörökítése céljából kosaras bált rendeznek Cotta Salamon főszolgabíró fővédnöksége alatt.

Ujfalú. Az ujfalvi gazdák f. hó 18-án este a Gazdakör javára bált rendeznek.

— **Kérjük toplicai előfizetőinket,** hogy szíveskedjenek előfizetéseiket dr. Hosszu Béla urnál eszközölni.

— **A szárhegyi Dalárda,** amint előző számunkban jelezve volt, 12-én, vasárnap tartotta igazi erőpróbáját a plebániatemplomban fényes sikerrel. Ezzel a Dalárda fennmaradása végleg biztosítva lett. Gyergyó társadalma gazdagabb lett egy törekvő, ambiciózus kulturtestülettel.

— **A szárhegyi Iparos ifjuság** f. hó 12-én Szopos Károly főrendezésében sikerült műsoros táncestélyt rendezett. Színre került Karczag Vilmos „A hitves” című népszínműve. Az előadást reggelig tartó tánc követte.

— **Ujból gyilkolt az alkohol.** Csomafalván folyó hó 9-én bevonuló részeg újoncok minden ok nélkül rátámadtak az utcán gyanútlanul haladó Kopacz Kosztira, aki 51 éves, 9 gyermekes tisztas családapa és karókkal olyan ütéseket mértek a szerencsétlen ember fejére, hogy nyomban eszméletlenül összeesett s folyó hó 11-én este meg is halt. 13-án boncolta fel tetejét dr. Pop Báldy Auréli alfalvi körorvos, aki súlyos belső agyvérzést állapított meg a halál okául. Az ügyészség bevezette a vizsgálatot.

* Ditróban a piac közepén a legforgalmasabb üzlethelyiség kiadó. Érdeklődni lehet az Omniában.

* Jó karban levő harmoniumot a Kath. Legényegylet megvételre keres. Ajánlatok Márton Áron s. lelkész Gheorgheni címre küldendők.

* **Kiadó egy üzlethelyiség** pincével, egy butorozott szoba, egy fűthető garázs 1 vagy 2 autónak ez év március 7-ikétől Jakab István cipésznél Gyergyószentmiklósi, Gimnázium-u. 5.

* **Franco-Romana Biztosító R. T.** tárgumureşi Vezérügynöksége fix fizetés és jutalék mellett komolyabb egyéneket üzletszerzőknek felvesz. Megfelelők 3-6 hónap alatt véglegesítve lesznek. Jelentkezők írásbeli ajánlkozásukat személyesen beadhatják a helybeli kerületi főügynökségnél, Madaras Ágoston urnál. 2-2

Az Uránia mozgásház hírei.

Metropolis.

- I. rész f. hó 18—19-én, szombaton és vasárnap,
II. „ „ 20—21-én, hétfőn és kedden és hét-
főn délután 6 órai kezdettel.

A német kinematografiának eme kimagasló eseménye színrehozatala alkalmából a mozi vezetősége külön kiadásban sorolja fel eme film megteremtése körüli fáradozásokat, a film sajátosságait, jellegzetességét, arányait, célját. Dióhéjban itten elmondjuk, hogy a METROPOLIS a jövő ezredév álmvárosa, amely 300 felhőkarcolóból, ezek közt szédítő függőhidakból, s a cirkáló repülőgépek tömegéből áll. 86 építész tervezte, 115 mérnök, 47 festő, 47 ezer statisztá, 4500 gyerek, s a színesbőrűek egész serege szerepel benne. A főszereplők: Brigitte Helm, Rudolf Klein Rogge és Alfred Abel, a rendező Fritz Lang.

Figyelmeztetjük és egyben kérjük a közönséget, hogy a tolongás elkerülése végett lehetőleg a szombati és keddi előadást tekintse meg, és, hogy jegyeiről ne az utolsó pillanatban a pénztárnál gondoskodják.

F. hó 22—23-án, szerdán és csütörtökön

KIKI,

Norma Talmadge és Ronald Colman-nal.

A párizsi bohémélet minden változata, a mulatók, színházak, operák balletjének felvonulása. A kis grizette Kiki hogyan válik nagy nővé, s a kulisszák és öltözők legbelsőbb intimitásai közepette a fényűző pazar arisztokrata világ életmódja, ahol Kiki, mint egy született grande-dame helyezkedik el.

Aki két órán keresztül szépet, finomat és elegánsat s szenzációsat akar látni, ne mulasztja el e film megtekintését.

F. hó 25—26-án, szombaton és vasárnap, a világ legnagyobb sportfilmje

A szent hegy.

SPORT.

A davosi világbajnoki versenyek eredményei: 500 m. 1. Roald Larsen norvég 43.1 mp. világrekord. Mathiesen 14 évig tartotta ezen a távon a világrekordot 43.3 mp. idejével.

5000 m. 1. Ballangrud norvég 8 perc 28.8 mp. (Világrekord 8 p. 26.5 mp.)

1500 m. 1. Thunberg finn. 2 perc 18.8 mp. (Világrekord 2 perc 17.4 mp.)

10.000 m. 1. Caresen norvég 17 perc 17.4 mp. Világrekord.

A német ping-pong bajnokságokban a férfi egyes kivételével minden számot a világhírű magyar játékosok nyertek meg.

A második téli olimpiászt Set-Moritzban szombaton nyitották meg. Több mint ezer versenyző jelent meg. Szombaton és vasárnap a jégkorci előmérkőzések voltak.

A budapesti Korcsolya Egylet versenyén 500 méter első Kauser 48.1 mp. 5000 méteren Erdélyi 10 perc 08.1 mp.

A jó formában levő magyar csapatok legyőzték a bécsieket.

Budapest. Hungaria—Vienna 4:3.

Szombathely. Sabaria: Slavon 6:2.

A helyi Sport Egylet folyó hó 12-ére hirdetett korcsolyaversenye a megenyhült idő következtében nem volt megtartható.

A helyi Sport Egylet hushagyó keddre tervezett bálja városunk nagy halottja iránti kegyeletből elmarad.

Közönség köréből.

Mindazon ismerőseimnek, barátainak és jóakaróimnak, kik feledhetetlen, drága jó feleségem elhunyt alkalmából mélységes fájdalomban osztoztak, a temetésen megjelentek, vagy részvételüknek bármi más uton is kifejezést adtak, ezuton mondok hálás köszönetet.

Gyergyóújfalu, 1928 február hó 14.

Dr. Zakariás István,
kórorvos.

Aragonit disztárgyak

Sándory könyvkereskedésben.

NYILTTÉR.*)

A Joseniben 1927. dec. 31-én kelt „Világító lámpás” című röpiratban a joseni közbirtokosság ismeretlen tagjai engem akként világítanak meg, mintha a közbirtokosságot én volnék az okozója az által, hogy a közbirtokosság ügyeiben a törvények megszegésével, erőszakosan, elfogultan a vevőként érdekelt fakeskedő cégek érdekeit istápolva, a közbirtokosság anyagi hátrányára jártam el.

A tényeknek ily irányu beállítása valótlan, ragalom és a Világító lámpás szerzői, terjesztői közönséges rágalmozók.

Kérem őket, szíveskedjenek e rovatban velem és a nyilvánossággal neveiket közölni, hogy alkalmas adjak nekik a bíróság előtt felsorakoztatni azokat a törvénytelenéseket, erőszakosságokat, visszaéléseket, amelyeket az ismeretlen közbirtokossági tag urak, rólam hol határozottan állítanak, hol a sorok között sejtetni engednek.

Végül kérem a jóízű olvasókat, szíveskedjenek megbocsátani, hogy 30 éves, becsületben, tisztességben eltöltött igazságügyi szolgálat után szürkülő fejjel én is személyes ügyemmel untatom.

Gheorgheni, 1928. február hó 14-én.

Tisztelettel
Karda Béla,
bíró.

Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy 1927. jun. 26-án Gyergyóalfaluban megtartott közbirtokossági gyűlésen T. Imets Béla újságíró ur ellen tett sértő kijelentéseket csupán idegességemben tettem, őt sérteni nem akartam és itt ezennel visszavonva, tőle bocsánatot kérek.

Joseni, 1928. febr. 9.

Előttünk:

Dr. Sándory Mihály s. k.

Dr. Nicolae Victor s. k.

Kappel Emánuel s. k.

*) E rovat alatt közlöttekért a felelősség a beküldő terhelé. Szerk.

Hirdetmény.

Alulírt pénzügyintézetek értesítjük betétes ügyfeleinket, hogy 1928. évi március hó 1-étől kezdődően, betéti könyveikre és folyószámlára elhelyezett

betétek kamatját

további intézkedésig 2%, azaz kettő százalékkal leszállítjuk.

Gheorgheni, Gyergyószentmiklós, 1928. február 17-én.

Gyergyói Első Takarékpénztár r. t.

Gyergyói Bank és Takarékpénztár r. t.

Publicațiune.

Din incredințarea clientului meu Ștefan Lőrinc, comerciant, domiciliat în Gheorgheni aduce la cunoștința publică, că în baza art. 347 al Codului Comercial Ungar se vor vinde la 25 Februarie 1928 orele 15 în biroul notariatului public din Gheorgheni aproximativ 350 m³ lemne de brad rotunde cumpărate de firma Frații Schmergel și doborâte în anul 1926, situate fiind pe proținea numită „Angivesze” din poverișul Várbükk a orașului Gheorgheni, pe lângă prețul de strigare de 60 lei pro metru cub, în sarcina cumpărătorului tardiv.

Condițiunile se pot vedea în cancelaria mea advocațională. Gheorgheni, Strada Lázarea.

Hirdetmény.

Lőrincz István Gheorgheni lakos ügyfelem részéről közlöm, hogy a Gheorgheni Várbükk dűlőben „Angivesze” nevű részen lévő Schmergel Testvérek cég által megvásárolt és 1926. évben döntött mintegy 350 m³ gömbfa közjegyző közbejövételével a K. t. k. 347. art. alapján szerződés nem teljesítése miatt 1928. évi február 25-én délután 3 órakor, a vevő terhére 60 Lei m³-kinti kikiáltási ár mellett a közjegyzői irodában Gheorghenin elárvereztetik.

Feltételek irodámban betekintheők.
Gheorgheni, la 11 Februarie 1928.

Sándor Balázs,
ügyvéd.

Belsőség
jólmenő üzlettel
együtt szabadkézből
eladó.

Bővebben értekezni lehet Várterész Mihálynál Szárhegyen. 3—3

Primăria comunei urbane Gheorgheni.

No. 461/1928.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștința generală, că la Primăria se va ține licitație publică în ziua de 2 Maiu 1928. ora 10 a. m. pentru construirea trotoarelor de asfalt proiectate în diferite străzi ale orașului cu suprafața de 5000 m. patrați.

Devizul, seria de planuri, laboratul tehnic se pot vedea în orele de oficiu la Primăria, unde se pot lua și orice informațiuni.

Primar:

Șeful serv. tehnic:

Dr. Benke.

Ing. László.

Árlejtési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy 1928. május 2-án d. e. 10 órakor a városházán árlejtés tartatik a város különböző utcáin készitendő 5000 m² aszfaltjárda építésének vállalatba adására.

Műszaki művelet megtekinthető a városházán.

Polgármester:

Főmérnök:

Dr. Benke.

László.

Első

16—9

Gyergyói Temetkezési Vállalat

Özv. Szenkoviits Jenőné

Arany János-ut 4. szám alatt, a Zár-
dával szemben levő utca.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Primăria comunei urbane Gheorgheni.

Nr. 3379/1928

Publicațiune.

În ziua de 2 Aprilie 1928 se va ține licitațiune la primăria cu vadiul de 6% pentru procurarea de 1000 metri ster lemne de fag de foc. Condițiunile se pot vedea la Primăria.

Primar:

Șeful serv. tehnic:

Dr. Benke.

Ing. László.

Hirdetmény.

1928. április 2-án árlejtés tartatik 6% bát-pénzzel a városházán 1000 ürméter bükk-tüzifa beszerzésére. Feltételek a városházán megtekinthetők.

Polgármester:

Főmérnök:

Dr. Benke.

László.

Óráat javít

szakértelemmel és jutányosan

Stein Salamon

órás és ékszerész (postával szemben)
Szemüvegek orvosi rendelésre.

Könyvujjdonságok

nagy
választékban

Sándory könyvkereskedésben.